

Premis Extraordinaris de Batxillerat. Convocatòria 2023-2024

La prova s'estructura en:

- Primer exercici (1 hora i 30 minuts): comentari crític.
- Segon exercici (1 hora i 15 minuts): redacció en llengua estrangera.
- Tercer exercici (1 hora i 30 minuts): matèria obligatòria de modalitat.

Llengua i Cultura Llatines

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Qualificació:

Instruccions

La prova consisteix a elaborar un text expositiu de no menys de 200 paraules. Per tal d'elaborar aquest text, caldrà fer referència, de manera justificada, a un mínim de tres fonts, de les quals una ha de ser el text llatí. D'aquest text en caldrà fer referència, tot explicant el més rellevant que diu el text.

A l'hora d'escriure aquest text expositiu, caldrà usar, correctament, un mínim de quatre llatinismes i fer referència a un exemple actual, de no més de tres anys d'antiguitat, amb detalls concrets que permetin reconèixer el fet, així com algun exemple de l'antiguitat clàssica.

S'ha de respondre en aquest quadernet. Si necessiteu fulls per fer esborranys, el tribunal us en proporcionarà, i caldrà lliurar-los juntament amb el quadernet.

Material

- Diccionari de llatí.
- Apèndix gramatical inclòs al diccionari.

Criteris generals d'avaluació

- Elaborar un text expositiu, respectant-ne l'estructura, i fent referència a, com a mínim, tres dels documents proposats, de manera justificada. Una d'aquestes fonts ha de ser el text llatí, del qual caldrà explicar-ne la informació més rellevant.
- Emprar, com a mínim, quatre llatinismes correctament en l'elaboració del text expositiu.
- Contextualitzar la temàtica en el passat i posar-la en relació amb l'actualitat.

L'oci i el lleure abans i ara

Redacteu un text expositiu que versí sobre l'oci i el lleure, en el passat i l'actualitat. Cal fer referència, de manera justificada, a un mínim de tres documents per elaborar aquest text, i és *conditio sine qua non* fer referència al document 1. Per elaborar aquest text caldrà usar correctament un mínim de quatre llatinismes i esmentar, de manera evident, les diferències que hi havia a l'antiguitat i quina relació s'hi pot establir avui dia.

Document 1

Els banys

Est balnei cella frigidaria spatiosa, cuius in contrariis parietibus duo baptisteria sinuantur. Adiacent unctorium et hypocauston, mox duae cellae magis elegantis quam sumptuosae; cohaeret calida piscina, ex qua natantes mare adspiciunt, nec procul est sphaeristerium quod occurrit calidissimo soli, inclinato iam die.

Text adaptat de Plini el Jove (*Cartes* 2, 17, 11)

Document 2

El mar en un edifici

Ulpiano Checa y Sanz, *Naumaquia* (1894).
Museu Ulpiano Checa, Comenar de Oreja, Comunitat Autònoma de Madrid

Document 3

Sang

Un ós, a l'arena sangonosa, girant vertiginosament sobre si mateix,
en caure atrapat en uns filats va perdre l'oportunitat d'escapar-se.
Que les javelines de tall resplendent tornin a reposar guardades a
les beines i que no alcin el vol els dards empesos a còpia de braó.
Que en la buidor de l'aire capturi el caçador la seva presa,
si el que li plau és atrapar les feres amb l'art de l'ocellaire

Marcial, *Llibre d'espectacles* 13. Traducció de Jaume Juan (2022)

Document 4

Les promeses

Havent-ho aconseguit, i com que [Gneu Pompeu] tenia en perspectiva projectes més ambiciosos i ple d'esperança, va prodigar tota mena de liberalitats i atencions a tothom, a expenses públiques i privades. Amb els diners obtinguts de vendre el botí, va començar un Fòrum, el solar del qual va costar més de cent milions de sestercis. Va prometre al poble un combat de gladiadors i un banquet en memòria de la seva filla, cosa que ningú no havia fet abans d'ell.

Suetoni, *Vida dels dotze Cèsars* I, 27

Document 5

El flirteig

Cal que no deixis de banda les celebrades curses de cavalls, ja que, de satisfaccions, el circ en dóna, i moltes. El públic que hi cap és innumerable, i no hi ha necessitat de fer senyals amb el dit a fi de comunicar-te dissimuladament, ni et caldrà estar pendent d'un moviment de cap com a nota d'assentiment. T'és permès de seure al seu costat sense que ningú ho impedeixi: fes que el teu cos s'arripi al seu tant com puguis.

Ovidi, *L'art d'estimar* I, 135-140. Traducció de Jaume Juan (2011)

Document 6

Una crítica

De fa temps —exactament des que no tenim a qui vendre el vot—, aquest poble ha perdut l'interès per la política, i si abans concedia càrrecs, feixos, legions, de tot, en definitiva; ara deixa fer i només desitja vivament dues coses: pa i jocs al circ.

Juvenal, *Sàtires*, X, 81

Document 7

Bono Cultural Joven: ¿qué es y en qué puede gastarse?

El Gobierno ha lanzado la segunda convocatoria del Bono Cultural Joven, una ayuda directa de 400 euros a quienes cumplen 18 años para acceder a productos y actividades culturales. El plazo para solicitarla finaliza el próximo 30 de octubre.

El Bono Cultural Joven se puso en marcha en 2022 con un triple objetivo: ofrecer a quienes cumplen 18 años un impulso económico para descubrir la cultura; generar hábitos de consumo de productos culturales entre la juventud, y revitalizar el sector cultural en España, muy castigado durante la pandemia.

Los jóvenes disponen de un año para utilizar los 400 euros en productos o servicios culturales. Hasta abril de 2023 se han realizado más de 911.000 operaciones, por un importe cercano a los 33 millones de euros, distribuidas entre artes en vivo (58,5% del gasto), bienes culturales en soporte físico (30,1% del total) y productos en soporte digital (11,4%).

¿Cómo funciona el Bono Cultural Joven?

Una vez concedida la ayuda, el importe total se abona en un único pago, en formato de tarjeta prepago virtual nominal que está vigente durante los doce meses siguientes a la concesión. Excepcionalmente, se podrán emitir tarjetas físicas si el beneficiario no dispone de un dispositivo móvil compatible. La tarjeta es personal e intransferible.

El Bono Cultural Joven es compatible con cualquier otra subvención, ingreso o recurso procedente de administraciones públicas.

¿En qué puedo gastar el Bono Cultural Joven?

El Bono se divide en tres apartados para fomentar el acceso a diferentes expresiones culturales:

- 200 euros para artes en vivo, patrimonio cultural y artes audiovisuales. Por ejemplo, entradas y abonos para artes escénicas, música en directo, cine, museos, bibliotecas, exposiciones y festivales escénicos, literarios, musicales o audiovisuales.

- 100 euros para productos culturales en soporte físico. Por ejemplo, libros, revistas, prensa, u otras publicaciones periódicas; videojuegos, partituras, discos, CD, DVD o Blu-ray.

- 100 euros para consumo digital o en línea. Por ejemplo, suscripciones y alquileres a plataformas musicales, de lectura o audiolectura, o audiovisuales, compra de audiolibros, compra de libros digitales (*e-books*), suscripción para descarga de archivos multimedia (podcasts), suscripciones a videojuegos en línea, suscripciones digitales a prensa, revistas u otras publicaciones periódicas.

¿Dónde puedo usar el Bono Cultural Joven?

El bono funciona en los comercios, empresas y entidades adheridas, que están situadas en todo el territorio nacional. Pueden localizarse a través de la aplicación y la web del Bono Cultural Joven. A 18 de mayo, se contabilizaban 2.934 empresas adheridas, lo que se traduce en más de 3.000 puntos de venta, físicos y online, disponibles; el plazo de adhesión continúa abierto.

La Moncloa, *Prensa. Cultura* (29.9.2023)

Document 8

Els adolescents barcelonins dediquen entre 3 i 4 hores diàries a l'ús del mòbil

El temps dedicat a les pantalles digitals arriba a les 7 hores fora de l'horari lectiu sumant-hi l'ordinador, la televisió i els videojocs

Les estudiants de secundària de Barcelona passen 4,04 hores al dia de mitjana davant la pantalla del mòbil fora de l'horari lectiu, mentre que els nois hi dediquen 3,33 hores. Així ho declaren en l'enquesta Factors de Risc en Estudiants de Secundària (FRESC) del 2021, unes dades que ha recollit l'Agència de Salut Pública de Barcelona en la presentació de l'informe que radiografia la salut a la ciutat (2022).

L'enquesta, que es realitza cada cinc anys, mostra les hores que els mateixos adolescents asseguren haver passat davant les pantalles, de manera que no es tracta d'una dada objectiva com sí que podria ser-ho les dades registrades pels dispositius, tal com ha alertat la gerenta de l'Agència de Salut Pública (ASPB), Carme Borrell. En qualsevol cas, s'ha de tenir en compte que aquesta informació fa referència únicament al temps destinat al telèfon mòbil, al qual cal sumar-li altres aparells digitals. Els ordinadors són el segon dispositiu més emprat, amb 2,36 hores per part de les noies i 2,30 per part dels nois. Per la seva banda, el consum de televisió va de les 1,25 hores que hi destinen elles a les 1,32 de les contraparts masculines. Finalment, els videojocs ocupen 0,16 i 0,55 hores diàries de les i els estudiants de secundària, respectivament.

La presentació d'aquest informe s'ha dut a terme en ple clima d'ebullició pel debat dels telèfons mòbils i les tecnologies a les aules i ha coincidit en el temps amb altres estudis que analitzen la situació. Les dades del present coincideixen bastant amb les recollides per l'enquesta d'hàbits de salut de la Diputació de Barcelona, que assenyalava que un 30% dels adolescents utilitza el telèfon mòbil més de tres hores el dia i que més d'un 40% considera que fan un ús excessiu del dispositiu. Sobre aquesta qüestió, Borrell ha advertit sobre els riscos per a la salut de passar "tantes hores" davant el mòbil i altres pantalles digitals, com problemes d'atenció o de salut mental. La regidora de Salut de la capital catalana, Marta Villanueva, ha assenyalat que estan treballant una mesura de govern sobre l'ús de pantalles i addicció al mòbil amb la convocatòria del consell promotor per a la salut digital com a tret de sortida.

Metadata, el digital de tecnologia en català (27 de novembre de 20223)

